

BURZE PIASKOWE DEGRADUJĄ GLEBĘ

Wielkopolska znowu cierpi na suszę, tak suchego marca nie było od dziesięciu lat. Dlatego widok tumanów kurzu na polu nikogo nie dziwi, jednak ten przysłowiowy kurz to najdrobniejsze, a co za tym idzie – najcenniejsze frakcje gleby odpowiedzialne za jej właściwości (frakcje ilaste i pylaste gleby), które dzięki swojej budowie, mają możliwość wiązania wody.

Erozja wietrzna (eoliczna), bo o niej mowa, to proces wywoływany przez działanie wiatru, który przenosi cząstki glebowe w powietrzu, często na duże odległości. Z badań kartograficznych przeprowadzanych przez Instytut Uprawy i Nawożenia Państwowy Instytut Badawczy wynika, że około 28 % ogółu użytków rolnych w Polsce jest zagrożone erozją wietrzną, w tym około 10 % erozją średnią i około 1 % silną. Ostatnie dni pokazują nam jak silne jest to zjawisko i jakie spustoszenie powoduje na polach uprawnych, ale nie tylko tam.

Burze piaskowe niestety stały się faktem

Obszar największego zagrożenia erozją wietrzną obejmuje centralną i południową część nizinnych terenów Polski. Jest to wyjątkowo niekorzystne, ze względu na przewagę gleb piaszczystych przy małej lesistości terenu. Zatem regionami najbardziej narażonymi na erozję wietrzną są województwa: łódzkie, mazowieckie, wielkopolskie oraz część kujaw. Również w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego i lubuskiego lokalnie znajdują się powierzchnie terenów zagrożonych silną erozją wietrzną. Na suchej odsłoniętej glebie erozja wietrzna powoduje uszkodzenia kiełkujących roślin poprzez uderzanie w nie niesionymi przez wiatr ziarnami piasku. Drobinny piasek mogą powodować mikrouszkodzenia roślin, które stają się wrotami dla infekcji wielu patogenów. Cząstki o średnicy do 1 mm są przetaczane po powierzchni pola, natomiast cząstki o średnicy mniejszej niż 0,1 mm mogą być unoszone przez wiatr.

Erozja wywołana przez wiatr pozbawia pole znacznych ilości gleby

Szata roślinna oraz pokrywające glebę resztki poźniwne zapewniają jej ochronę przeciw erozji. Z tego powodu jednym ze sposobów jej zapobiegania jest stosowanie systemów minimalnej uprawy. Silna erozja wietrzna prowadzi do powolnej degradacji gleby, dlatego warto pamiętać o pasach zadrzewień, uprawach bezorkowych czy pozostawianiu mulczu na polach (czyli okrywy ochronnej gleby w postaci materii organicznej wyprodukowanej na polu: słomy, nieprzyoranych międzyplonów, skoszonej trawy lub niekwitnących chwastów), wtedy może obserwowane ostatnio burze piaskowe nie będą tak dokuczliwe i degradujące dla gleby.

Prof. UPP dr hab. Zuzanna Sawinska, Katedra Agronomii, Wydział Rolnictwa, Ogrodnictwa i Bioinżynierii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu